Nr. 33 Nowy Targ, dnią 12 sierpnia 1917 Rok V

19 17

GAZETA PODHALAŃSKA

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska“ wychodzi na każdą niedzielę.

Adres redakcyi i administracyi: Nowy Targ, ulica Długa 62. — Rękopisów nie zwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów **wymagających od powiedzi,** należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacye (nie zaklejone) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska“ kosztuje na cały **rok: w Galicyi** i Austro-Węgrzech 4 kor., w Królestwie Polskiem i Rosyi 3 ruble, w W. Księstwie Poznańskiem i w Niemczech 5 marek, w Ameryce **2 dolary**
Numer pojedynczy 10 hal

RODACY!

Posłowie parlamentarni polscy, członkowie Koła Polskiego, zwracają się do społeczeństwa z następującym przedstawieniem:

Departament Opieki Naczelnego Komitetu Narodowego, mający w czasie niedługim ukonstytuować się jako oddzielne i samoistne Towarzystwo Opieki Legionowej, stojąc u schyłku swych funduszów zwraca się do nas z zawiadomieniem, że w ciągu letnich miesięcy bieżącego roku urządza:

Tydzień Opieki Legionowej

dla zbierania datków na bliskie sercom naszym cele tejże opieki.

Najgoręcej popieramy tę myśl Departamentu Opieki i wzywamy wszystkich, by w czasie zbiórki spieszyli z ofiarami,

Departament Opieki utrzymuje schroniska dla superarbitrowanych Legionistów, sanatoryum dla gruźliczych w Zakopanem, subwencyonuje szereg ochron dla sierot po Legionistach i dla dzieci Legionistów, udziela bądźto stałych bądźteż doraźnych zasiłków inwalidom legionowym, snperarbitrowanym Legionistom, ich wdowom i rodzinom, utrzymuje biuro pośrednictwa pracy, biuro pomocy szkolnej dla kończących studya, wreszcie dostarcza zwolnionym Legionistom ubrania cywilnego, bielizny i obuwia.

Działalność ta trwa bez przerwy i trwać musi dalej jeszcze przez czas długi, nawet po zakończeniu wojny obecnej, gdyż skutki tego wielkiego kataklizmu dziejowego istnieć nie przestaną tak prędko.

Liczba potrzebujących niezbędnie spiesznej opieki i pomocy wzrasta stale, co dnia niemal goić trzeba nowe rany, ratować zastępy uczestników bohaterskich dwuletnich bojów, którzy zwracają się z żądaniem pomocy, a pomoc tę dać im winno szybko i w pełnej mierze nasze społeczeństwo.

Tymczasem fundusze Departamentu Opieki wyczerpują się.

Od czerwca b. r. wstrzymano wypłatę zasiłków rodzinom Legionistów, a zasiłki te to jedyne, w większości wypadków, źródło utrzymania dla tych rodzin.

W tej ważnej chwili zwracają się do społeczeństwa posłowie parlamentarni, członkowie Koła Polskiego, z gorącym apelem do składania ofiar na rzecz funduszu Opieki legionowej.

Tydzień Opieki Legionowej.

powinien być czasem wydatnej i ogólnej hojności, czasem, kiedy społeczeństwo lepiej niż kiedyindziej uświadomi sobie obowiązki, jakie ma wobec swoich żołnierzy.

Podpisani posłowie dają tutaj wyraz niezachwianej pewności, że apel ich znajdzie odźwięk w społe-

czeństwie, że Polacy, którzy w pamiętnych chwilach tworzenia się Legionów w roku 1914 dali tak wielkie, tak szczytne dowody umiłowania idei wojska narodowego i teraz, gdy idzie przecież o obowiązek pospieszenia z pomocą ofiarom wielkich, historycznych bojów o Niepodległość Ojczyzny, staną również na wysokości zadania i złożą podatek dobrowolny, jakiego domaga się serce i rozum.

Akcya Departamentu Opieki w ciągu trwania Tygodnia Opieki Legionowej zakrojoną zostanie na szerokie rozmiary, potworzone zostaną specyalne komitety, zjednoczoną zostanie działalność na obszarze całego kraju, słowem Główny Komitet Tygodnia Opieki Legionowej uczyni wszystko co do niego należy.

Rzeczą społeczeństwa naszego będzie, by działalność ta przyniosła spodziewane owoce, by na rzecz żołnierzy naszych i ich rodzin wpłynęły sumy poważne, odpowiadające celom.

Następują podpisy wszystkich posłów do parlamentu.

Przegląd tygodniowy.

Do liczby państw wojujących przybyły już poraz drugi Chiny; czy długo wytrwają w stanie wojennym zależne to będzie od tego jak się ułożą wewnętrzne stosunki w chwiejnej rzeczypospolitej chińskiej.

W Niemczech i Prusach nastąpiły zmiany osobistości ministrów. Norwegia uległa już naciskowi Anglii i ofiarowała całą swoją flotę do usług państw koalicyi.

W Austryi przesilenie ministeryalne na tle stosunków parlamentarnych nie dobiegło szczęśliwego końca.

Plan utworzenia ministeryum składającego się z Czechów, Polaków Słoweńców i Niemców na razie się nie powiódł.

W Rosyi zwycięzki pochód wojsk sprzymierzonych w Galicyi i Bukowinie sprawił ogromne wrażenie. Pobite armie rosyjskie które zamiast pilnowania rowów wiecowały i na widok armi zwycięskich uciekły z popłochu, powoli pod wpływem zarządzeń rządu tymczasowego w Rosyi przychodzą do siebie i zaczynają stawiać opór.

Rządy absolutne Kiereńskiego zaprowadziły napowrót karę śmierci; żołnierze dezerterzy ulegli rozstrzelaniu, rozprężenie w armii wskutek urządzeń nazbyt wolnościowych, powoli znika. —

Sprawy Polskie.

Ponieważ uchwały majowe Koła Sejmowego które określiły program w sprawie polskiej i stosunku Koła polskiego we Wiedniu do rządu nie były wykonane — a nawet były i takie stronnictwa, które zupełnie nie chciały uznać uchwał Koła Sejmowego jako najwyższej instancyi politycznej, niektóre stronnictwa zgłosiły wniosek, aby zmienić dotychczasowy ustrój.

Koła w ten sposób aby poszczególne stronnictwa obowiązywała solidarność tylko w kwestyach narodowych, a w innych sprawach aby stronnictwa miały wolną ręką. Przeciwko osłabieniu solidarności Koła Polskiego i przeciw możliwym umowom z rządem pewnych tylko grup oświadczył się Związek między partyjny do którego wchodzą ludowcy, narodowi demokraci i Zjednoczenie narodowe. W Krakowie obradowało Koło Polskie w niedzielę i poniedziałek 5 i 6 sierpnia. Sprawy stosunku do rządu załatwiono w ten sposób, że ponieważ ani jedno żądanie Koła polskiego nie zostało spełnione — Koło polskie trwa o pozycyi — czyli nie popiera obecnego rządu.

Koło uchwałą swoją stara się o uwolnienie Piłsudzkiego i protestuje przeciw wcieleniu poddanych austryackich służących w legionach do armii austryackiej. Koło uchwaliło domagać się od rządu zaprzestania rekwizycyi i t. d.

Przypomina się w tych uchwałach krakowskich, które na terenie wiedeńskim stracą znowu swą wartość, przysłowie z r. 1848, że w kraju był Gross und Wild (wielki i dziki) a we Wisdniu Klein und Mild (mały i łagodny).

Na Śląsku cieszyńskim odbyła się dnia 5 sierpnia narada przedstawicieli polskich i czeskich, na której stwierdzono, że ludność polska i czeska w czasie wojny poniosła znaczne straty wskutek wzmożonej germanizacyi w urzędach, w szkolnictwie, na kolejach i na polu gospodarczem. Zebranie protestuje przeciw krzywdom i domaga się usunięcia bezprawia. Na ziemiach polskich pod zaborem pruskim ludność gotuje się do uroczystego obchodu setnej rocznicy śmierci nieśmiertelnego bohatera w sukmanie Tadeusza Kościuszki. W odezwach zamieszczonych we wszystkich pismach znać podniosły nastrój, świadczący, że społeczeństwo odczuwa łączność z resztą narodu w tej nadzwyczajnej chwili dziejowej.

W Królestwie Polskiem wśród podnieconych nerwow aresztowaniem Piłsudzkiego i losem legionistów, ktorzy są internowani z powodu niezłożenia przysięgi, toczą się rokowania między Radą Stanu a przedstawi-

cielami rządów okupacyjnych austro - węgierskim i niemieckim w sprawie utworzenia Rady regencyjnej i rządu polskiego, Pisma podają, że na stanowisko członków Rady regencyjnej są upatrzeni arcybiskup warszawski ks. Kakowski, prezydent Warszawy Książę Lubomirski i p. Staniszewski.

Z Litwy dochodzą coraz smutniejsze wiadomości na tle śmierci głodowej, na którą wskutek rekwizycyi wszystkich środków żywności, ginęła ludność polska. Aby przyjść tej ludności z pomocą zawiązał się w Zakopanem Komitet ratunkowy z poetą Żeromskim na czele. Również utworzenie w powiecie podobnego Komitetu jest w zawiązku.

Fronty bojowe.

Na froncie wschodnim, na odcinku rumuńskim wojska niemieckie wzięły szturmem silne urządzenia obronne na północ od Focsani. Nad górną Putną rozbiły się uderzenia przeciwnika. Po powodzeniach chwilowych Rumunów w dolinie Casinu wyczerpał się przeciwnik szczególnie w walkach o górę Casinului. Na północ od Goyergyoe Toelgyes silne walki.

Bukowina jest już prawie wolna od nieprzyjaciela. Od trójkąta trzech krajów koło Dornej Watry parły wojska sprzymierzone rosyan ku północnemu wsshodowi aż do miejscowości Gura Humora i Suczawy. Od gór karpackich zaś od zachodniej Bukowiny wdarły się nasze wojska dolinami rzek i zdobyły stolicę Bukowiny Czerniowce. Wódz wojsk karpackich arcyksiążę Józef z 13. pułkiem piechoty wszedł jako zwycięzca do miasta, które już trzeci raz dostaje się w obecnej wojnie z powrotem w nasze posiadanie. Dalej ku północy biegnie front znaną już z walk wiosennych 1916 r. linią Dobronouc Toporowce, Rarańcza a w Galicyi rzeka graniczna Zbrucz i jej wschodni brzeg są terenem walk aż na zachód od Załoziec i Brodów ; O walkach na Wołyniu, Litwie i Kurlandyi nic nie słychać. Na froncie wschodnim bawił po raz drugi cesarz Karol - który dodał otuchy swą obecnością bojownikom o Czerniowce.

Przesadzone wiadomości ze wschodu zaczynają uspokajać ludność. Z miast na wschodzie najwięcej ucierpiał Kałusz i jego ludność, w Stanisławowie zaś uległy rabunkowi sklepy i domy położone prz ulicy Sapieżyńskiej od cofających się żołnierzy trenu rosyjskiego

Na Bałkanach ożywiły się walki artyleryi nad Wardarem, gdzie doszły do ognia huraganowego. W Albanii toczą się wstępne boje na północ od Vojusy.

We Włoszech na grzbiecie Fasan złamało się uderzenie włoskie w naszym ogniu. Nad Soczą od Tolmein aż do morza silna walka artyleryi.

Na zachodzie we Flandryi po wielkich walkach artyleryi zajęła piechota angielska i francuska teren głęboki na 2 mile angielskie a długi 15 klm. W Szampagnii walki zaczynają nabierać rozpędu.

Na frontach tureckich nic nowego.

Nowa ustawa o zasiłkach wojskowych.

Jedną najbardziej obywatelskich ustaw, jakie uchwalił parlament we Wiedniu, zwołany nareszcie po przeszło 3—letniej przerwie, jest ustawa z 27. lipca 1917 Dzpp. Nr. 313, regulująca sprawę zasiłków wojskowych. Ustawa ta ma wielkie znaczenie zwłaszcza dla Galicyi, gdyż według dotychczasowych przepisów Galicya była ze wszystkich krajów Monarchii najbardziej pokrzywdzona i zasiłki, jakie przyznawano mieszkańcom Galicyi, były najniższe. Obecnie przynajmniej pod względem wysokości zasiłków zrównano Galicyę z innymi krajami; zasiłek wynosi bowiem ogólnie po 1K 60h dziennie dla każdej osoby z tem jednak ograniczeniem, iż łączna suma zasiłku dla rodziny nie może przekraczać dziennie kwoty 12 K; dotychczas np, w powiecie nowotarskim jako największą sumę przyjęto kwotę 3 K. — Jedynie osoby które w chwili powstania ich prawa do zasiłku, miały zwyczajne miejsce zamieszkania we Lwowie, Krakowie, Borysławiu, Drohobyczu, Jarosławiu, Kołomyji. Nowym Sączu, Podgórzu, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Stanisławowie, Stryju, Tarnowie i Tarnopolu, pobierają zasiłek w kwocie po 1 K 80 h dziennie.

Według nowej ustawy niema różnicy między zasiłkiem na utrzymanie i na mieszkanie, lecz zasiłek w kwocie 1 K 60h lub 1 K 80 h przysługuje bez względu na to, czy kto posiada swoje własne, czy też najęte mieszkanie. Nie istnieje też różnica co do wieku i każdej osobie, liczącej czy więcej, czy też mniej niż 8 lat, należy się pełny zasiłek. — Jeżeli więc rodzina, zamieszkała np. w Nowym Targu lub Witowie składa się z pięciu osób, to pobiera zasiłek w kwocie po 8 K dziennie bez względu na to, czy mieszka w swoim domu, czy też płaci czynsz, oraz czy w skład tej rodziny wchodzą także dzieci niżej lat 8, czy też tylko starsze osoby. Jeżeli zaś rodzina składa się np. z 10 osób, to pobiera zasiłek nie w kwocie 16 K lecz tylko we wysokości 12 K dziennie, gdyż 12 K jest to najwyższa kwota, jaką z tytułu zasiłku można pobierać.

Ważnem jest postanowienie, iż zasiłek bezwarunkowo nie podlega żadnej egzekucyi ani też innym nieuzasadnionym potrąceniom.

Prawo do zasiłku przysługuje nie tylko krewnym i powinowatym, ale wszystkim innym także niekrewnym osobom, których utrzymanie zależało od po-

wołanego do służby wojskowej lub do świadczeń wojskowych a to bez względu na to, czy dany mężczyzna powołany został w charakteru pospolitąka czy też pełniącego t. zw. służbę prezencyjną. Nadto zasiłek należy się wszytkim tym osobom, do których utrzymania powołany do służby wojskowej jest obowiązany według przepisów ustawy cywilnej a to niezależnie od tego, czy osoby te do czasu powołania mieszkały z nim razem i on je utrzymywał, czy też się o nie wcale nie troszczył; miarodajną jest tylko okoliczność, czy i w jakiej wysokości to utrzymanie uprawnionym się należało. Obecnie więc np. nieślubna żona, o ile mieszkała we wspólnem gospodarstwie z powałanym do służby wojskowej, ma również prawo do zasiłku. Odnosi się to także do dzieci nieślubnych, przyczem dzieciom nieślubnym należy się zasiłek chociażby ich ojciec nieślubny poprzednio nic nie płacił na ich utrzymanie. Podobnie ślubna żona, chociażby poprzednio nie żyła razem z mężem, jakoteż rodzice, chociażby przedtem nie mieszkali z synem, o ile staną się niezdolnymi do zarobkowania, mają prawo do zasiłku.

Dosyć ważną jest różnica odnośnie do przyznawania zasiłku między osobami, które z powołanym do służby wojskowej mieszkały we wspólnem gospodarstwie a osobami, które mieszkały osobno. Osobom z pierwszej kategoryi należy się pełny zasiłek i jeżeli dotychczas zasiłek już pobierały, to nie potrzebują żadnych podań wnosić, aby otrzymać podwyższony zasiłek, gdyż w tych wypadkach wypłata podwyższonego zasiłku ma nastąpić z urzędu. Natomiast ci, którzy nie mieszkali we wspólnem gospodarstwie oraz ci, którzy dotychczas zasiłku nie pobierali a według nowej ustawy zasiłek im się należy, muszą swoje pretensye zgłosić. Wszelkie zgłoszenia mają nastąpić za pośrednictwem zwierzchności gminnych. Nadto osoby te w zasadzie nie otrzymują pełnego zasiłku, lecz tylko tę kwotę, jaką poprzednio płacił im powołany do służby wojskowej lub jaka należała się im na podstawie sądowego orzeczenia; kwota ta jednak nigdy nie może przewyższać normalnego zasiłku. Jeżeli więc np. na podstawie wyroku sądowego należała się dziecku nieślubnemu kwota po 30 K miesięcznie, dziecko utrzymuje jako zasiłek w zasadzie tylko 30 K. Atoli komisya zasiłkowa może kwotę tą podwyższyć do pełnego zasiłku.

Podwyższony zasiłek ma być liczony od dnia 1. sierpnia b. r. a wypłata ma nastąpić począwszy od drugiej połowy sierpnia b. r. Ze strony rządu uprzedzono jednak, że wypłata podwyższonego zasiłku prawdopodobnie się opóźni. Wobec tego trzeba się chyba uzbroić w cierpliwość. Przed przeprowadzeniem wypłaty podwyższonego zasiłku mają być zabierane stare arkusze płatnicze. Otóż należy uważać, aby wydano potwierdzenie odbioru starego arkusza gdyż w przeciwnym razie mogą wyniknąć dla interesowanych wielkie kłopoty a rząd we Wiener Zeitung z 29. lipca b. r. wyraźnie polecił, aby potwierdzenia odbioru starych arkuszy stronom wydawano.

Od orzeczeń powiatowych komisyi zasiłkowych można w przeciągu 60 dni wnieść odwołanie do Krajowej Komisyi zasiłkowej, podczas gdy dotychczas orzeczenie powiatowej Komisyi zasiłkowej było ostateczne. — Niezależnie od odwołań jest tak jak dotychczas dozwolone wnoszenie przedstawień w każdym czasie. — Wszystkie pisma w sprawach zasiłkowych są wolne od stempli i należytości a korespondencya jest wolna od opłaty pocztowej.

Dr. Ignacy Dziedzic.

Rozbicie „tanka".

Paryski „journal" podał barwny opis rozbicia „tanka". (Takie miano noszą belgijskie samochody pancerne, obecnie często również przez Rosyan na froncie galicyjskim używane).

„Ciężka maszyna przebrnęła, sapiąc, linje ognia zaporowego i dotarła do linii niemieckich. W czasie każdej przerwy, którą tank czynił w posuwaniu się naprzód, jego karabiny maszynowe biły w szeregi cofających się nieprzyjaciół. Zdaleka biła przeciw niemu jakaś armata. Ze świstem padały pociski bliżej lub dalej wokoło potwora, które po przez druty kolczaste i rozbite pnie drzew dążył naprzód. Nagle skręcił w bok, skrył się za płotem i armaty jego rozpoczęły swą pracę. Wygląda jak smok z bajki. Ogień bucha z jego paszczy, a armata wyskakuje i cofa się, jak jadowite żądło.

Cała baterya z sześciu armat wali w tej chwili do tanka. Wybuchy następują jeden po drugim, a grad odłamków granatów i ziemi zasypuje stękającego potwora, który drży. Podrywa się i pędzi po przez płot z dzikich, kwitnących róż, który jakby cudem się ostał. Wszystko wtłacza w ziemię. Tak wściekle świszczą kule z nieprzyjacielskich okopów, uderzając głucho w stalowe pancerze. Wokoło wybuchają białe obłoki granatów ręcznych: rowy pod naciskiem olbrzymiej masy żelaza zapadają się.

Dwóch Niemców z brawurą rzuciło się ku maszynie. Usiłują wtłoczyć weń ręczny granat, ale to im się nie udaje. Jeden wyciąga rewolwer i strzela do środka. Nagle z okrzykiem bolu cofa rękę, całą we krwi. Ostry nóż obciął mu w środku trzy palce. W tejże chwili kolos robi nagły zwrot i zrzuca z siebie obu śmiałków.

Z prawej i lewej strony posuwają się naprzód podobne olbrzymy, a artylerya niemiecka pracuje z wytężeniem nad ich zatrzymaniem. Wybuch następuje po wybucu, a wszystko tonie w kłębach dymu. Nagle, trzask, huk i szum — motor przestał działać.

Olbrzymi płomień wybucha z otworów tanka. Jednocześnie z wnętrza wypadają jakieś fantastyczne postacie, półnadzy żołnierze którzy zrywają płonące szmaty mundurów. Mimo oparzeń bronią się energicznie nożami i rewolwerami przeciw piechocie niemieckiej. Z rozwalonego tanka jeszcze ciągle wybuchają płomienie, gwałtowne wybuchy amunicyi rozrywają z przeraźliwym hukiem jego stalowe ciało. Po chwili z samochodu został tylko stos dymiących się gruzów Tank umarł. Melancholijnie patrzy jego oficer na szczątki. Odwraca się i pokazuje na półzwęglony obrazek. Dzień przedtem przysłała go jako talizman matka ohrzestna tanka z Paryża"

Nitragena nowy nawóz sztuczny.

Obecnie w tych ciężkich czasach, daje się odczuwać brak nawozów, czy to zwykłych, bądź też sztucznych dla gospodarstwa rolnego, a w szczególności sztucznego nawozu azotowego brak zupełnie (jak saletra chilijska:) który z powodu rekwizycyi wojskowych jest wcale niedopuszczalny.

W obec braku nawozu stajennego z powodu szczupłej ilości bydła i koni cierpi na tem rolnictwo a co zatem idzie jest niewystarczająca ilość ziemiopłodów do wyżywienia ludności tutejszego powiatu. —

Nawóz sztuczny „Nitragina" (bakterye które ściągają przez rośliny azot z powietrza, a tem samem użyźniają glebę) zastępuję w całości sztuczny nawóz saletrę chilijską tak dalece że 2 flaszki większę hektarowe na 20000 metrów powierzchni gruntu zdziałają tyle ile 500 kg. saletry chilijskiej. —

Nitraginę tę można zamawiać z firmy tylko za moim pośrednictwem t. j. z fabryki Dra Stanisława Krzyżankiewicza w Poznaniu. —

Taż firma ustanowiła mię swoim zastępca, ja zaś postanowiłem z pośród ludzi postępowych w powiecie subagentury którzy subagentury przyjęli i zamówili Nitraginę na kapusty, buraki, koniczyny trawy, łąki, konopie, len, bób, fasole, groch, koński ząb, jęczmień, owies, marchew, pomidory, szpinak, ogórki. — zamówili, w jesieni zaś zamówią Nitraginę na zboża ozime t. j. przenicę i żyto. —

Broszurki i pouczenia mogę na żądanie przesłać.

Ja sam zastosuję „Nitraginę" pod zasiew większej ilości żyta, bez nawozu stajennego, lecz tylko przy pomocy sztucznego nawozu 40% soli potasowej i żużli Thomasa oraz Nitraginy.

„Nitragina" jak się zdaje będzie przechodziła te same koleje krytyki przez ludzi niepostępowych, co w swoim czasie przechodziła sól potasowa i żużle Thomasa, gdzie przed 15 do 20 laty na wyżynach „Podhala" rosły tylko same jałowce i inne prawie nieużyteczne rośliny, obecnie rosną tam ładna koniczyna i owies.

Jak wiadomo rośliny do swego rozwoju potrzebują 3 składniki nawozowe dawane im czy to w nawozie zwykłym stajennym lub też sztucznym t. j. azotu, potasu i fosforu oraz od czasu do czasu wapna a nie tylko 2 składniki nawozowe jak to włościanie tutejszego powiatu praktykują, dają tylko 2 składniki potas i fosfor (40% sól potasowa i żużle Thomasa), — chcąc mieć ale obfite zbiory gruntu musimy koniecznie dać roli w nawozach te 3 składniki nawozowe i od czasu do czasu wapna. —

Zeszłego roku robiłem w moim ogrodzie probę z fasolą niedając prócz soli potasowej i żużli Thomasa żadnego innego nawozu. Zaszczepiłem po upływie czasu 14 dniowym Nitraginą, wynik był dobry, jedna tego roku po zasadzeniu znowu fasoli w tem samem miejscu bez dania już żadnych nawozów prócz soli potasowej i żużli Thomasa wynik szczepienia zeszłorocznego jeszcze bardziej się uwydatnia i w oczy wpada przez ciemno zielone zabarwieniem liści i grubości tychże, gdy temczasem fasole tego roku w innem miejscu ogrodu niezaszczepione zdradzają brak azotu i mają jasno zielone zabarwienie i są o wiele cieńsze.

Nadmienia się również że Nitragina przyczynia się do wypędzenia wszelkiego robactwa z roli i z ogrodu, gdyż takowe bakterye Nitragenowe są wielkimi wrogami wszelkiego innego robactwa. Następstwem tego jest że krety już dalej nie ryją po roli łąkach i ogrodzie. —

Z wszelkiemi wyjaśnieniami. czy to ustnymi lub pisemnemi mogę służyć z wielką przyjemnością bezinteresownie. —

Leon Panczakiewicz
c. k. oficyał sądowy i właściciel realności
w Nowym Targu

NADESŁANE.

Podziękowanie.

Najserdeczniejsze podziękowanie składamy tą drogą Wnemu Panu dyrektorowi szpitala powszechnego w Nowym Targu Drowi Wilhelmowi Turschmidowi za przeprowadzenie ciężkiej operacyi ślepej kiszki i przyprowadzenie naszego synka Jurusia z beznadziejnego stanu do zupełnego zdrowia. Tudzież Wielebnym Siostrom tegoż szpitala za troskliwą, staranną opiekę i słowa pociechy.

Janowie Mitusiowie
z Maruszyny.

KRONIKA.

Program Tygodnia Opieki nad Legionistami od dnia 9. do 15. sierpnia 1917 w Nowym Targu We czwartek 9. sierpnia, Sprzedaz afiszów uwalniających od składki po domach, w cenie 5 Kor. W piątek, 10. sierpnia i w sobotc 11. sierpnia: Kwesta po domach. oraz sprzedaż odznak w niedzielę 12. sierpnia od godziny 3 po południu wielki festym z muzyką wojskową, bufetem i wszelkiego rodzaju urozmaiceniami w parku miejskim.

Bliższe szczegóły doniosą osobne afisze. W poniedziałek 13. sierpnia: Sprzedaż odznak. Każdy kupujący odznakę otrzyma dodatkowo upominek w tytoniu lub papierosach we wtorek 14. sierpnia o godź. 7 wieczór, a w razie niepogody we środę 15. sierpnia o godź. 7 wieczór podwieczorek z koncertem w lokalu p. Stanisława Giżyckiego.

Kuchnia wojenna dla urzędników. Dowiadujemy się, że Towarzystwo Kasynowe w Nowym Targu ma urządzić kuchnię wojenną dla swoich członków. Szczegóły poda Konsum urzędniczy, dokąd mogą się zgłaszać interesowani w godzinach urzędowych.

Początek zbiorów. Na Podhalu rozpoczęły się już żniwa, kosi się już żyta ozime i jeczmień. Zyta są rzadkie a kłosy nie wszędzie pełne Owsy na górach taż przy ziemi wysypały się i dojrzewają pod pływem upałów. Słomy będzie brak ogólny, jakoteż siana. Kapusty wysychają.

Pożary. Ubiegły tydzień obfitował w pożary. W Nowym Targu palił się w dalssym ciągu las na Czerwonem, który prawie doszczetnie został zniszczony a to mimo wysiłków tak straży jak i pomocy ze strony wojska, które, co z uznaniem podnieść należy, kilkakrotnie przy gaszeniu ognia było pomocnem. Przez wykopanie głębokich rowów wstrzymano posuwanie sie ognia, który jednak dotąd sie utrzymuje w torfiastej ziemi.

W Rogoźniku paliły się również torfowiska a ogień przerzucił się na pola zasiane zbożem należące do wsi Długopole.

W Witowie spalił się dom wójta, w którym mieszkał znany powieścio-pisarz Autor Gruszecki, którego całe mienie padło pastwą ognia.

W Piekielniku. (na Orawie) spaliło się 12 domów wraz z zabudowaniami gospodarczemi.

W Chyżnem również na Orawie paliły się torfowiska graniczące z lasami czarnodunajeckiemi.

Dr. Kazimierz Więckowski, notaryusz w Czarnym Dunajeu został przeniesiony do Kalwaryi.

Dr. Bronisław Chwistek Lekarz okregowy w Poroninie otrzymał złoty krzyż zasługi z koroną na wstędze waleczności.

Wybuch prochowni. W Mogile pod Krakowem w przeszłym tygodniu o godzinie $7^1/_2$ rano wyleciały dwa składy amunicyi w powietrze zabijając czterdzieści parę osób —.

Huk wybuchu był tak silny, że wyleciały z okien szyby we wsiach okolicznych i w Krakowie — Przyczyna wybuchu prawdopodobnie żar słoneczny.

Powrot Minkiewicza Henryka z niewoli Pułkownik III. pułku legionów polskich. który w walkach nad Styrem ubiegłego roku dostal się do niewoli rosyjskiej zbiegł z niewoli przy pomocy przyjaciół rewolucyonistów i szczęśliwie przez Berlin i Wiedeń dostał się do Zakopanego. Odpocząwszy pare dni, udał sie do Warszawy do zajęcia służby.

Sądowe oszacowanie Zakładu Dra Chramca W tych dniach rozpoczęło się sądowę oszacowanie Zakładu Dra Chramca w Zakopanem a to na skutek żądania Banku Krajowego jako głównego wierzyciela Jest to wstępny krok do sprzedaży zakładu w drodze licytacyi sądowej.

Nieszczęśliwy wypadek. W Bielance pobodła krowa Annę Kawula 60 lat liczącą niewiastę, tak nieszczęśliwie, że jej wyszła większa część trzewi z brzucha. Dzieki umiejetnej pomocy udzielonej jej przez Dra. Niezabitowskiego chora kobieta przewieziona do szpitala w Nowym Targu, żyje i jest nadzieja, że uda się ją utrzymać przy życiu.

Starostwo Zaleszczyckie wyjechało onegdaj na swój posterunek. Ewakuowani z Koniuch czynią również starania o powrót do swej gminy, jak dotąd jednak bezskutecznie.

Fałszywa wiadomość. Pogłoska, jakoby nauka w szkołach ludowych i gimnazyum miała się rozpocząć 15 sierpnia okazała się nieprawdziwą.

Echa wyboru w Radzie powiatowej w prasie. Sprawa wyboru p. Józefa Rajskiego, burmistrza. Nowego Targu na zastępcę marszałka w Radzie powiatowej wywołało w prasie polskiej parę głosów. I tak Kuryer Illustrowany w jednej wiadomości z N. Targu podal wiadomość, że wybór p. Rajskiego na vicemarszałka powiatu z powodu znanych zajść w Kasie powiatowej nie bedzie podany do zatwierdzenia. Tenże sam Kuryer zamieścił w parę dni później wiadomość. że zatwierdzeniu p. Rajskiego nic obecnie nie stoi na przeszkodzie, tembardziej, że wspomniany burmistrz rozwinął w czasie wojny wybitnie obywatelską działalność i że zdobył sobie ogólne uznanie.

P. Dr. J. Diehl w korespondecyi z Podhala. w Kuryerze Poznańskim atakuje byłego marszałka powiatu p. Dr. Chramca i p. Rajskiego za znane czynnosci przedwojenne w Radzie powiatowej — nazywając obu „nowożytnymi rozbójnikami.

Ten ostatni artykuł wywołał odruch u ludzi, którzy zetkneli się z działalnoscią p. Rajskiego; ci też poinformowali odpowiednio redakcyę Kuryera Poznań-

skiego, która dała w zupełności zadosyćuczynienie p. Rajskiemu.

Nasza gazeta w miejscowych zatargach nie biorąca udziału, podaje o tych faktach krótką wzmiankę z obowiązku informatora.

Plaga dzików. Piszą nam z Odrowąża. I w naszej wsi jak w sąsiednich Pieniążkowicach porobiły dziki w polach z właszczach na gruntach zasianych owsem i ziemniakami ogromne szkody.

Dziki te mają siedzibę w lasach rabiańskich z kąd wychodzą nocą na żer i to całemi stadami. W ubiegłą sobotę była na nie obława ale bez skutku, mimo że w obławie brały udział gromady ludzi. Skuteczniejsza rzeczą by było, gdyby strzelcy przyszli w nocy na zasiadkę lub gdyby właścicielom gruntów pozwolono bronić swego dobytku strzelbą a nie kijami, jak to dotychczas robią spędzając w polu bezsenne noce.

Propagowanie sportu wędkowego. Towarzystwo miłośników sportu wędkowego, które od lat dziesięciu panuje z krzywdą ogólną ludności na wodach Dunajca aż po Harklowę postanowiło obecnie nawet z Harklowy wyrugować P. Guta i uzyskało już w Wydziale Krajowym prowizoryczne oddanie sobie tego rewiru.

P. Gut zwrócił się o pomoc do posła p. J. Ptasia, który wniósł przeciw temu pisemny protest i zamierza w osobnym memoryale ze stanowiska zasadniczego poddać publicznej krytyce całe to postępowanie, Tow. miłośników sportu wędkowego mające w programie propagowanie sportu wędkowego pragnie od wykonywania tego sportu wykluczyć wszystkich, co nie są wstanie uiścić wysokich wkładek a zwaszcza poddać się samowoli towarzystwa. Dla przyjemności tych panów pozbawiona jest od lat dziesięciu ludność powiatu możności nabycia ryby inaczej jak w drodze nielegalnej i nakładać sobie przykre ograniczenia dla ludzi nieznanych i obcych. Wydział krajowy zaś pod pozorem dbałości i podniesienie wód. idzie im z krzywdą powiatu na rękę — zamiast zająć się naprawdę zagospodarowaniem tych wód w sposób użyteczny, mogący dać ludziom zarobek i rybę a gminom dochód należyty

Czas ostatni aby przeciw temu zaprotestować. —

Konkurs.

C. k. Starostwo w Nowym Targu rozpisuje niniejszem korkurs na trzy posady tymczasowych pomocników (czek) kancelaryjnych.

Kandydaci (tki) mający (e) chęć ubiegania się o jedną z tych posad winni wnieść własnoręcznie napisane podanie na ręce kierownika ck. Srarostwa najdalej do 15 bm zaopatrzone:

1). w metrykę urodzenia,
2). świadectwo moralności
3). „ lekarskie
4). „ dotychczasowego zajęcia,
5). krótki opis przebiegu swegu życia.

6. Pierwszeństwo mają kandydaci (tki) umiejący pisać biegle na maszynie, oraz znający język niemiecki.

Wsprawie ubiegających się o zwolnienie od służby wojskowej. C. k. Ministerstwo obrony krajowej reskryptem z dnia 20. lipca br. L. 1224/XIV. zmieniło poprzednie rozporządzenie z dnia 7. lipca br. o tyle, że osoby, co do których po 10. kwietnia br. wniesiono prośby o zwolnienie od służby wojskowej, względzie w pospolitem ruszeniu, a które po myśli dotychczas obowiązujących przepisów otrzymały od władz politycznych zezwolenie wyczekiwania rostrzygnięć na swych cywilnych stanowiskach na czas 10 tygodni względnie do końca lipca br., mogą otrzymać od tych władz pozwolenie na wyczekiwanie rozstrzygnięć ich próśb aż do końca września br.

Zmarł Jan Głodek oficyał sądowy w Nowym Targu zmarł w niewoli w Omsku.

Sprawozdanie z wydatków funduszu pomnika s. p. Engelberta Kermela 1) Pomnik z tablicą z granitu szwedzkiego i napisem 265.00 K, 2) Dostawa. podmurowanie, krawężniki i postawienie pomnika 236.00 K, 3) Legat na Msze św. wiekuistą 400.00 K, 4) Owal porcelanowy z fotografią zmarłego 35.00 K, 5) Drobne wydatki 17.49 K, 6) Na konserwacyę grobu pozostaje na książeczce Kasy oszczęd. 68.24 K, Razem 1421,83 K.

Zestawienie: Dochód 1021.83 Rozchód 1021.83

Składki. Na pomnik ś. p. Ks Bułala; Ks. Wróbel Tomasz 25 K, Nowobilski Władysław 50 K, Lach 2 K, Czaja Wład. 20 K.

Na KBK. u skarbnika złożyli. Z puszki powiatowej komisyi obrotu bydłem; 37K, 54K, 40K, 52.20K. Antonina Kraińska 2K, p Dydykówna ze zabawy dzieci 8K. Teresa Bafia 20K.

Na TSL. złożyli Wincenty i Władysława z Lechowskich Ogrodzińscy zamiast rozsyłania zawiadomień o ślubie 20K.

Zamiast życzeń z okazyi ślubu p. Ogrodzińskiego Sierosławski 2K. Uczniowie VI kl 5K. Buła 2 K.

Na ratunek Litwy Kowalewscy 5K Władysław Futro 3K.

Za ten dział redakcya nie bierze odpowiedzialności.

Redaktor odpowiedzialny: Alfred Kador Drukarnia I. Borka w Nowym Targu.